

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

การป้องกันอาชญากรรมและการทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินนั้น ไม่สามารถดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐได้เพียงฝ่ายเดียว เพราะไม่ว่ารัฐจะเพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่ ตำรวจและทู่เมทงประมาณมากเพียงใด ก็ไม่สามารถจัดหรือควบคุมปัญหาอาชญากรรมให้ยุติลง ได้ ซึ่งทางเลือกหนึ่งของการป้องกันปัญหาอาชญากรรมอย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรมที่ได้มีการนำมา กล่าวถึงในปัจจุบันคือ การให้ประชาชนและชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของตนเองและเข้ามามี บทบาท ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่รัฐในฐานะเป็นส่วนร่วมในการจัดการปัญหาร่วมกันเรียนรู้ใช้ภูมิปัญญา ศักยภาพของแต่ละชุมชนที่มีอยู่ พัฒนาเป็นพลังในการปรับเปลี่ยนแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวข้องกับการ เกิดอาชญากรรม เช่น การรับสมัครตำรวจบ้านหรือตำรวจชุมชน การสร้างจิตสำนึกในการที่จะเลือก ไม่กระทำในสิ่งทีกระทบต่อความสงบสุขของผู้อื่น การร่วมกันดำเนินกิจกรรมควบคุมอบายมุขเพื่อ ลดเงื่อนไขที่เป็นสาเหตุของอาชญากรรมในชุมชน การให้สวัสดิการแก่ตำรวจบ้านหรือตำรวจอาสา ซึ่งหากได้รับความร่วมมือจากประชาชนในการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปราม อาชญากรรม ก็สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในทางตรงกันข้ามหากไม่ได้ ความร่วมมือจากประชาชนการดำเนินงานในด้านนี้ก็ล้มเหลวอย่างไม่ต้องสงสัย การมีส่วนร่วมของ ประชาชนจึงเป็นการดำเนินงานร่วมพลังประชาชนกับองค์กรของรัฐหรือองค์กรเอกชนเพื่อ ประโยชน์ในการพัฒนา หรือแก้ไขปัญหของประชาชน โดยยึดหลักการว่าสมาชิกในชุมชนนั้น ๆ จะต้องร่วมมือกันวางแผนและการปฏิบัติงานเพื่อสนองความต้องการ หรือแก้ปัญหของประชาชน เนื่องจากประชาชนที่มาดำเนินการดังกล่าว นั้น เป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน ถือเป็นคนที่อยู่ในพื้นที่ ย่อมรู้ปัญหาในชุมชนเป็นอย่างดี จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ มีส่วนร่วมของชุมชนในการปฏิบัติการกิจของตำรวจไว้อย่างชัดเจนเพื่อเป็นการอุดช่องว่างของ กฎหมาย ในชุมชนส่วนของการป้องกันอาชญากรรมกลยุทธ์การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและมี บทบาทที่มากขึ้นกำลังได้รับการพัฒนาขึ้นในประเทศต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ซึ่งแม้ว่าจะมีรูปร่าง ลักษณะหรือชื่อเรียกที่แตกต่างกันไป แต่สิ่งที่คล้ายคลึงกันคือการยอมรับและให้ความสำคัญกับ ชุมชน จึงจำเป็นต้องแสวงหาแนวทางและมาตรการเพื่อป้องกันและปราบปรามมิให้มีการก่อ

อาชญากรรมขึ้น ด้วยองค์กรที่มีหน้าที่โดยตรงและโดยอ้อมเป็นสำคัญ ได้แก่ พนักงานตำรวจหรืออาสาสมัครตำรวจบ้านที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นได้ในที่สุด

จากการศึกษาค้นคว้าในเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการปฏิบัติภารกิจของพนักงานตำรวจ ทำให้สามารถที่จะเข้าใจถึงแนวคิดต่าง ๆ ที่ได้มีการนำมาใช้ในการเพิ่มเติมบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการปฏิบัติภารกิจของพนักงานตำรวจ โดยสามารถนำมาวิเคราะห์ด้วยทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย เพื่อที่จะนำมาปรับใช้ ปรับปรุงเพิ่มเติม บทบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งก็คือ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 เป็นกฎหมายที่ประเทศไทยบังคับใช้อยู่ในปัจจุบันปรากฏว่ายังมีข้อบกพร่องในบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว ในเรื่องของการจัดตั้งอาสาสมัครตำรวจบ้าน ซึ่งก็เป็นอีกความพยายามหนึ่งที่จะลดปัญหาอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติโดยการนำเอาประชาชนในท้องถิ่นหรือชุมชนมาร่วมกับ เจ้าหน้าที่ตำรวจในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม โดยแต่เดิมพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 7 กำหนดให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติส่งเสริมให้ท้องถิ่น และชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจเพื่อป้องกัน และปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นหรือชุมชนให้เข้ามาเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน แต่ตามบทบัญญัติพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 7 ที่ใช้บังคับในปัจจุบัน ยังไม่มีบทบัญญัติเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการปฏิบัติภารกิจของตำรวจ ดังนั้นจึงเกิดปัญหาในเรื่องของการขาดบุคลากรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ เนื่องจากประชาชนที่มาเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านนั้น เป็นคนที่อยู่ในพื้นที่ ย่อมรู้ปัญหาในชุมชนเป็นอย่างดี จึงจำเป็นต้องมีเพิ่มเติมบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการปฏิบัติภารกิจของตำรวจไว้อย่างชัดเจนเพื่อเป็นการอุดช่องว่างของกฎหมาย และรองรับการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้านที่มีอยู่แล้ว

นอกจากนี้อาสาสมัครตำรวจบ้านแม้จะมีอำนาจในการช่วยเหลือพนักงานตำรวจในการปฏิบัติภารกิจ แต่ก็มีอำนาจเหมือนราษฎรทุกประการ ไม่มีอำนาจในการตรวจค้นและจับกุมบุคคลที่ต้องสงสัยว่าอาจก่อให้เกิดอาชญากรรมหรือผู้กระทำความผิด ซึ่งส่วนใหญ่หน้าที่ดังกล่าวเป็นหน้าที่ของพนักงานตำรวจเท่านั้น ซึ่งโดยลักษณะของบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันอาชญากรรม ควรจะมีอำนาจในการตรวจค้นหรือจับกุมในกรณีที่พบหรือสงสัยว่าจะมีอาชญากรรมเกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการปฏิบัติภารกิจ เพื่อให้การปฏิบัติภารกิจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการจัดให้มีกฎหมายรองรับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการปฏิบัติการของพนักงานตำรวจด้านการป้องกันอาชญากรรมดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว ได้แก่ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ซึ่งมีข้อเสนอแนะบางประการ ดังต่อไปนี้

ประการแรก เห็นควรที่จะเพิ่มบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่นหรือชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติการกิจการด้านการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจได้โดยตรง นอกเหนือจากการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรภาคเอกชน ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 7 ที่แก้ไขโดยประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 111/2557 ก็จะทำให้อาสาสมัครตำรวจบ้านที่มีการจัดตั้งโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติตามที่พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 7 เดิมกำหนดไว้ มีกฎหมายรองรับในการปฏิบัติการร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อไป ซึ่งอาสาสมัครตำรวจบ้านดังกล่าวถือเป็นตัวแทนของภาคประชาชนในท้องถิ่นหรือชุมชนอย่างแท้จริง ยิ่งกว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดหา เนื่องจากพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 7 ที่แก้ไขโดยประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 111/2557 ซึ่งไม่มีบทบัญญัติบังคับว่าบุคคลที่จะเข้ามาเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านซึ่งได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นหรือชุมชนนั้น ๆ ดังนั้น อาจมีการนำบุคคลที่ไม่ใช่ประชาชนในท้องถิ่นหรือชุมชนเข้ามาเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านเพื่อแสวงหาประโยชน์จากค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ อันพึงจะได้รับจากการเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน การเพิ่มเติมบทบัญญัติในส่วนนี้จะส่งผลให้การปฏิบัติการกิจการด้านการป้องกันอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้ที่จะมาเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านเป็นผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นหรือชุมชนนั้น ๆ ซึ่งทราบปัญหาในท้องถิ่นหรือชุมชนของตนเป็นอย่างดี

ประการที่สอง ในการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้าน แม้จะเป็นภารกิจเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม แต่การป้องกันอาชญากรรมที่มีเพียงอำนาจเหมือนดังเช่นราษฎรคนหนึ่ง ก็คงไม่สามารถทำอะไรได้อย่างเต็มที่ หากไม่มีอำนาจในการตรวจค้นหรือจับกุมผู้กระทำความผิด ดังนั้นก็ควรมีบทบัญญัติให้อาสาสมัครตำรวจบ้านหรือประชาชนที่เข้าร่วมปฏิบัติการกิจการของตำรวจมีอำนาจในการตรวจค้นและจับกุมผู้กระทำความผิดได้ด้วย โดยผู้วิจัยเห็นควรที่จะเพิ่มบทบัญญัติอำนาจหน้าที่ลงในพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของประชาชนที่เข้ามาเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านที่ช่วยเหลือการปฏิบัติการกิจการของพนักงานตำรวจให้มีอำนาจในการตรวจค้นและจับกุมผู้กระทำความผิดได้ด้วย อีกทั้งควรเพิ่มอัตราค่าตอบแทน

หรือสวัสดิการให้แก่ประชาชนที่เข้ามาร่วมช่วยเหลือการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของพนักงานตำรวจ เพื่อเป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของประชาชน ก็จะทำให้การปฏิบัติงานนั้นมีประสิทธิภาพ และช่วยลดปัญหาการเกิดอาชญากรรมในประเทศไทยได้มากยิ่งขึ้น